

стави на чело великој војсци. На Косовом Пољу био се бој одсудан, не само за судбину Србије, него и целог балканског полуострва. 15 јуна 1389-е године на Видов дан побише се обе војске. Срећа је послужила Турцима и бој се сврши коначним поразом Срба и њихових савезника, као што се тврди, због издаје српског војводе Вука Бранковића. Лазар у боју погине, али и Мурат није доживео потпуну победу. По српском предању убио га је под његовим чадором Милош Обилић, који је кришом доспео у турски стан, а надао се, да ће убивши султана, изазвати забуну и страх код Турака. Оба владоца погинуше, али је победа остала на страни Турака.

После кобне битке на Косову, Србија није одмах постала права турска провинција, али је престала да буде независна држава. Султан Бајазит даривајући владалачки престо Лазаревом сину Стевану, назва га деспотом. Али Стеван принуђен беше не само на плаћање данка, него је осим тога обвезан био да лично на челу своје војске војује у турским ратовима како у Европи тако и у Азији, било противу Хришћана на балканском полуострву или противу мухамедоваца, турских непријатеља. Крајем 14-ог века налазимо Стевана и његову војску при коначном покорјењу Бугарске и у ратовима противу Влаха. Беху у боју код Никопоља, а 1402-е године у битци код Ангоре, где су својим ванредним јунаштвом задивили победиоца Тамерлана.

Изгледа, као да беше поглавито начело српске политике у том времену: да се Србија одржи у што бољем, одношају са Турцима, па чак и о цену жртава, само да се земљи очува нека независност, бар у унутрашњим пословима. При свем том у српском народу није никад изумрла нада, да ће повратити своју стару потпуну независност. Ма колико да је Стеван Лазаревић верно вршио своје обвезе према султанима, за то је он ипак тражио на другој страни заштиту и ослонац. Пред своју смрт године 1427-е уговори савез са мађарским краљем Жигмундом, у коме признаје врховно господарство Мађарске над Србијом. За наследника после себе означио је Ђурђа, сина косовског издајце Вука Бранковића. Бранковићи бежаху у оно доба силна и поглавита господа, а Стеван познајући Ђурђа, надао се, да ће овај бити најспособнији, да турским освајачким тежњама стане на пут. Ђурђе назива се испрва: „Господар Србима, приморским и подунавским странама," и тек доцније назива се деспотом.

Историја српског народа у том времену испреплеће се са мађарском историјом, тако да се слободно могу обићи појединости. Понашање Ђурђа Бранковића у битци код Варне и према Јовану Хуњадсиом, кад је овај после Косовске битке (1448-е) бегао, износи Бранковићев поступак у виду неверства и лукавства. Са српског гледишта пак то Бранковићево дело не може се тако строго осудити. Он се јамачно трудио, да својој отаџбини поврати самосталност. Није никад потпомагао Турке у њиховим ратовима, као што је то чинио његов претходник Стеван, али се трудио, да их уздржи преговорима и обећањима, а кад то није помогло, он им је на мејдан излазио. Осећајући да је слаб, наравио да је тражио и савезнике на западу, и као најближем суседу обраћао се Мађарској. Али је опет и зазирао од растења мађарске силе, која је тако исто могла бити опасна српској самосталности, као и сила османска. Тим се објашњавају колебања и плетке Бранковићеве.

Кад Турци с великом силом на њ нападају, он позива у помоћ Хуњадског. А чим би овај победио, одмах га остави, да не би мађарска сила одвише ојачала, и уздржава се да даље с њиме војује у